

Işıl YELKENCİ

**Milletlerarası Mal Satımına
İlişkin Sözleşmeler Hakkında
Birleşmiş Milletler Antlaşması
(CISG) Uyarınca
Alıcının Sözleşmeden
Dönmesi**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Özel Hukukun Uluslararası Uyumlaştırılması Sürecinde CISG

I. Özel Hukukun Uluslararası Uyumlaştırılması Sürecinde Önemli Dönemeç: Uluslararası Satım Hukukunun Yeknesaklaştırılması	8
II. Özel Hukukun Uluslararası Uyumlaştırılması Sürecinde Diğer Önemli Projeler: UNIDROIT İlkeleri, PECL ve DCFR.....	16

İkinci Bölüm

Sözleşmeden Dönme Hakkının İfa Engelleri Sistemindeki Yeri

I. Sözleşmeden Dönme Hakkını Sınırlayıcı Anlayış: Favor Contractus İlkesi	26
A. CISG'in Sözleşmeyi Ayakta Tutmayı Amaçlamasının Sebepleri.29	
B. CISG'in Sözleşmeyi Ayakta Tutmak için Benimsediği Yaklaşımlar	31
II. Alıcıya Sözleşmeden Dönme Hakkı Veren Durumlar ve Bu Durumların Çeşitli İhlal Türleri Çerçevesinde İncelenmesi.....	32
A. Sözleşmenin Esaslı İhlali	34
1. Yükümlülük İhlali	35
2. Sözleşmeden Haklı Olarak Beklenen Menfaatten Önemli Ölçüde Yoksun Bırakan Olumsuzluk.....	39
a. Olumsuzluk.....	40
b. Karşı Tarafı Sözleşme Uyarınca Beklemekte Haklı Olduğu Şeyden Önemli Ölçüde Yoksun Bırakma	42
3. Olumsuzluğun Öngörülebilirliği.....	44
B. Satıcının Ek Süreye Rağmen Satım Konusu Malı Teslim Etmemiş Olması	49
1. Satıcının Satım Konusu Malları Teslim Etmemesi	50
2. CISG m. 47 Uyarınca Satıcıya Ek Süre Verilmesi	53
3. Ek Sürenin Sonuçsuz Kalması.....	57
C. Çeşitli İhlal Türleri Çerçevesinde Alıcıya Sözleşmeden Dönme Hakkı Veren Bir Durumun Varlığı	58
1. Satıcının Satım Konusu Malları Nihai Olarak Teslim Etmemesi.....	59
2. Satıcının Satım Konusu Malları Teslimde Gecikmesi	60
3. Satıcının Satım Konusu Malları Eksik Teslim Etmesi.....	62
4. Satıcının Sözleşmeye Aykırı Mal veya Üçüncü Kişilerin Haklarından Ari Olmayan Mal Teslim Etmesi	64

---

5. Satıcının Belgelerle İlgili Yükümlülüklerini İhlal Etmesi.....	67
6. Satıcının Diğer İhlalleri	68
III. Alıcının Sözleşmeden Dönme Hakkına Getirilen Sınırlamalar	69
A. Satıcının Sözleşme İhlalini Giderme Hakkının Bulunmaması ...	70
1. Satıcının Vadeden Önce Sözleşme İhlalini Giderme Hakkı..	71
2. Satıcının Vadeden Sonra Sözleşme İhlalini Giderme Hakkı	72
a. CISG m. 48(2)'den Doğmuş Olan İhlali Giderme Hakkı.....	72
b. CISG m. 48(1)'den Doğmuş Olan İhlali Giderme Hakkı.....	73
B. Teslim Edilen Malın İadesinin Mümkün Olması	77
1. Kural: Teslim Edilen Malın İadesi Mümkün Oldukça Sözleşmeden Dönme Hakkı	79
2. İstisna: Teslim Edilen Malın İadesi Mümkün Olmasa Bile Sözleşmeden Dönme Hakkı	83
a. İmkânsızlığın Alıcının Eyleminden veya Eylemsizliğinden Kaynaklanmamış Olması.....	83
b. Malların Muayene Sonucunda Telef Olması veya Hasara Uğraması	86
c. Malların Satılması, Tüketilmesi veya Şeklinin Değiştirilmesi.....	87
C. İhlalin Alıcının Kendi Eylemi veya Eylemsizliğinden Kaynaklanmamış Olması	89
1. İhlalin Sadece Alıcının Eylemi veya Eylemsizliğinden Kaynaklanması	90
2. İhlalin Alıcı ile Satıcının Ortak Eylem veya Eylemsizliklerinden Kaynaklanması	94
D. Alıcının Sözleşmeden Dönme Hakkıyla Bağdaşmayacak Bir Seçimlik Haktan Faydalanmamış Olması	98
E. Satıcının Sözleşmeye Aykırı Mal Teslim Ettiği Durumda Alıcının İhbarda Bulunmuş Olması.....	101
1. İhbarın İçeriği ve Şekli	108

2. İhbarın Yapılabileceği Süre	113
a. Alıcının Sözleşmeye Aykırılığı Saptadığı veya Saptaması Gerektiği Andan İtibaren Makul Süre	114
i. Sürenin Başlangıç Anı	114
ii. Sürenin Uzunluğu	117
b. Malların Alıcıya Fiilen Verildiği Andan İtibaren İki Yıl	120
F. Satıcının Üçüncü Kişilerin Hak ve Taleplerinden Ari Olmayan Mal Teslim Ettiği Durumda Alıcının İhbarda Bulunmuş Olması	125
1. İhbarın İçeriği ve Şekli	127
2. İhbarın Yapılabileceği Süre	128
IV. Özel Bazı Durumlarda Sözleşmeden Dönme	130
A. Öne Alınmış Sözleşme İhlali Durumunda Dönme	130
B. Art Arda Teslimli Sözleşmelerde Dönme	134

Üçüncü Bölüm

Sözleşmeden Dönme Hakkının Kullanılması

I. Sözleşmeden Dönme Beyanı	139
A. Sözleşmeden Dönme Beyanının İçeriği ve Şekli	141
B. Sözleşmeden Dönme Beyanının Hüküm İfade Etme Anı ve Geri Alınması	144
II. Sözleşmeden Dönme Beyanında Bulunulabilecek Süre	148
A. Mallar Teslim Edilmeden Önce Sözleşmeden Dönmek İçin Uyulacak Süre	150
B. Mallar Teslim Edildikten Sonra Sözleşmeden Dönmek İçin Uyulacak Süre	151
1. Satım Konusu Malların Geç Teslim Edilmiş Olması	153
2. Satıcının Diğer İhlalleri	154

Dördüncü Bölüm
Sözleşmeden Dönmenin Sonuçları ve Alıcının
Zararının Tazmini

I. Dönmenin Sözleşme Üzerindeki Etkisi.....	161
A. Dönmenin Sözleşme Üzerindeki Etkisinin Tespit Edilmesinin Gerekliliği	164
B. Dönmenin Sözleşme Üzerindeki Etkisinin Tespit Edilmesi	167
II. Dönmenin Borçlardan Kurtarıcı Etkisi: İfa Edilmemiş Borçların Sona Ermesi.....	172
III. Dönmenin Edimleri Geri Sağlayıcı Etkisi: İfa Edilmiş Olan Edimlerin ve Elde Edilen Yararların İadesi.....	175
A. İfa Edilmiş Olan Edimlerin İadesi	176
1. İadenin Konusu: Edimlerin Aynen İadesi	178
2. İade Zamanı: Aynı Anda ve Makul Süre İçerisinde İade	181
3. Edimlerin İade Edileceği Yer	183
4. İade Masrafları.....	186
B. Edimlerden Elde Edilen Yararların İadesi	187
1. Satıcının Satım Bedeline İlişkin Faiz Ödeme Borcu	189
2. Alıcının Elde Ettiği Yararların Parasal Karşılığını İade Etme Borcu	193
C. İadeye İlişkin Alacakların Takası	196
D. Tarafların İade Borçlarının Kapsamının Belirlenmesi Bağlamında Hasar Sorunu	197
1. Malların Sözleşmeden Dönülmesinden Önce Zarar Görmesi	198
2. Malların Sözleşmeden Dönülmesinden Sonra Zarar Görmesi	201
3. Alıcının Malı Muhafaza Etme Yükümlülüğü.....	203
IV. Alıcının Zararının Tazmini.....	203
A. Tazminat Sorumluluğunun Varlığına İlişkin Kusursuz Sorumluluk İlkesi.....	205

B. Tazminat Sorumluluğunun Kapsamına İlişkin Tam Tazmin İlkesi.....	208
1. Tam Tazmin İlkesi Çerçevesinde Korunan Menfaatler	211
2. Tam Tazmin İlkesi Çerçevesinde Tazmin Edilebilecek Zarar Türleri	216
C. Tazminat Sorumluluğunun Kapsamının Sınırlanması.....	221
1. Nedensellik Bağı.....	221
2. Öngörülebilirlik İlkesi.....	222
3. Zararı Azaltma Külfeti	229
D. Zararın Hesaplanması.....	233
1. Genel Kural.....	233
2. Sözleşmeden Dönen Alıcının İfa Etmeme Zararının Hesaplanmasına İlişkin Özel Hükümler	236
a. Sözleşmeden Dönen Alıcının Zararının Somut Yöntemle Hesaplanması	237
b. Sözleşmeden Dönen Alıcının Zararının Soyut Yöntemle Hesaplanması	244
E. Zararın Tazminine İlişkin Diğer Önemli Konular	249
1. Üçüncü Kişilerin Satıcıya Karşı Olan Talepleri.....	249
2. Tazminat Borcunun İfa Yeri.....	250
3. Tazminat Alacağına Tâbi Olduğu Zamanaşımı.....	250
4. Tazminat Konusu Çerçevesinde İspat Sorunu	252
V. İfa Yerine Tazminat Talep Etme Olanağının İfa Engelleri Sistemindeki Yeri.....	254
SONUÇ	257
KAYNAKÇA	261